

Łódź, dn. 30 sierpnia 2019 roku.

Prof. dr hab. Janusz Kopczyński
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, Wydział Instrumentalny. Pismo z dnia 24 października 2018 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14. 03. 2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27. 07. 2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust 2 pkt 2).

Dotyczy

Uchwał Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku w sprawie;

- wszczęcia, na wniosek Pani mgr Magdaleny Maniewskiej, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczeniu promotora
- wyznaczenia recenzentów w w/w przewodzie

W nadesłanej mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego, prof. dr hab. Elżbietę Rosińską, korespondencji z dnia 8 lipca 2019 r. otrzymałem następująca dokumentację:

- 1.) Uchwałę nr 158/2017-2018 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. St. Moniuszki w Gdańsku podjętą na posiedzeniu w dniu 10 września 2018 wraz z:
 - listą obecności członków Rady Wydziału uprawnionych do głosowania w dniu 10. 09. 2018
 - listą członków Rady Wydziału zaliczanych do minimum kadrowego
 - protokołem Komisji Skrutacyjnej z dnia 10. 09. 2018

Rada Wydziału po zapoznaniu się z wnioskiem Pani mgr Magdaleny Maniewskiej, wykazem dorobku artystycznego, tematem i koncepcją pracy doktorskiej pt. *Pastoral, Light, Avant-garde – tendencje stylistyczne dwudziestowiecznej brytyjskiej muzyki kameralnej z udziałem oboju w świetle interpretacji wybranych utworów Michaela Heada, Gordona Jacoba, Elizabeth Maconchy oraz Mary Chandler* oraz propozycją promotora w osobie Pana Józefa Raatza, profesora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka zatrudnionego w Akademii Muzycznej w Gdańsku, przystąpiła do głosowania nad wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora.

W wyniku głosowania na 20 osób uprawnionych, 17 osób obecnych, przy 17 głosach ważnych, 17 głosach za wszczęciem przewodu i wyznaczeniem promotora oraz braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się, Rada Wydziału wszczęła przewód doktorski w dziedzinie sztuki muzycznej, dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka w specjalności obój dla mgr Magdaleny Maniewskiej i podjęła decyzję o wyznaczeniu promotorem prof. dr hab. Józefa Raatza.

- 2.) Uchwałę nr 134/2018/2019 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, z dnia 1 lipca 2019 roku w sprawie wyznaczenia recenzentów w przewodzie doktorskim Pani mgr Magdaleny Maniewskiej wraz z:

- listą obecności członków Rady Wydziału uprawnionych do głosowania w dniu 1. 07. 2019
- listą członków Rady Wydziału zaliczanych do minimum kadrowego
- protokołem Komisji Skrutacyjnej z dnia 1.07. 2019

Rada Wydziału Instrumentalnego po zapoznaniu się z kandydatami na recenzentów w osobach prof. dr hab. Jerzego Kotyczki i prof. dr hab. Janusza Kopczyńskiego przystąpiła do głosowania. Liczba uprawnionych do głosowania członków Rady wynosiła 21.

W głosowaniu tajnym na prof. dr hab. Jerzego Kotyczkę oddano 12 głosów ważnych: 12 za wyznaczeniem recenzenta, głosów wstrzymujących się i przeciwnych nie było.

W głosowaniu nad wyznaczeniem mojej osoby recenzentem oddano 12 głosów ważnych: 12 za wyznaczeniem recenzenta, głosów wstrzymujących się i głosów przeciwnych nie było. Tym samym Rada Wydziału podjęła decyzję o wyznaczeniu prof. dr hab. Jerzego Kotyczki i mojej osoby na mojej osoby recenzentami w przewodzie doktorskim Pani mgr Magdaleny Maniewskiej.

W korespondencji z dnia 8 lipca 2019 roku otrzymałem również protokoły z egzaminów jakie Pani Magdalena Maniewska złożyła przed Komisjami Egzaminu Doktorskiego:

- z dyscypliny podstawowej w dniu 09.10.2018 – ocena 22 pkt.,
- z dyscypliny dodatkowej w dniu 04.06.2019 – ocena 25 pkt.,
- z języka nowożytnego, angielskiego w dniu 04.06.2019 – ocena 25 pkt.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 art. 14 ust. 2 pkt. 2 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tekst jednolity, oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 15 stycznia 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, tekst jednolity, Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku podjęła prawomocną decyzję o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr Magdaleny Maniewskiej w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka, w specjalności obój oraz prawomocną decyzję o wyznaczeniu promotora - prof. dr hab. Józefa Raatza - i recenzentów w osobach prof. dr hab. Jerzego Kotyczki i prof. dr hab. Janusza Kopczyńskiego.

Podstawowe dane o kandydacie

Magdalena Maniewska swą edukację muzyczną rozpoczęła w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. im. Fr. Chopina w Olsztynie w klasie oboju mgr Jacka Kuliga. Kontynuowała ją na studiach licencjackich na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, filia w Białymstoku pod kierunkiem dr Sylwestra Soboli. W latach 2013-2015 odbyła studia magisterskie w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, w klasie dr Agaty Piotrowskiej-Bartoszek, które ukończyła z wyróżnieniem. W roku 2017 ukończyła Mistrzowskie Studia Podyplomowe w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie prof. Jerzego Kotyczki, a 2019 roku studia doktoranckie w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku w klasie prof. Józefa Raatza.

Swą wiedzę i umiejętności doskonaliła na kursach mistrzowskich pracując pod kierunkiem prof. Jerzego Kotyczki, prof. Tomasza Miczki, prof. Jochema Müllera-Brinckena, prof. Petera Traverano, prof. Sophia Mckena, prof. Marice Bourge'a, prof. Davida Cowleya, prof. Roya Cartera, prof. Emanuela Abbülla.

Jest laureatką Międzynarodowego Przeglądu Zespołów Kameralnych w Jaworze (2014 – wyróżnienie) i II Turnieju Kameralnego w Trzech Odsłonach w Bydgoszczy (2015 – wyróżnienie).

W sierpniu 2018 na *Festival Internacional de Musica i Vuelta al Mundo 2018* w Sanlucar de Barrameda w Hiszpani prawykonała utworu pt. *Doñana – musical poem for oboe and little orchestra* Jose M. Nuñeza.

W wykazie swej działalności artystycznej od 2010 roku umieściła ponad 35 koncertów. M.in. w Akademii Muzycznej w Łodzi, Akademii Muzycznej w Krakowie, Akademii Muzycznej w Gdańsku, Filharmonii Kameralnej w Sopocie, Sali koncertowej Opery Bałtyckiej w Gdańsku, Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie oraz w mniejszych ośrodkach.

Współpracowała z orkiestrami Filharmonii Kameralnej w Łomży, Opery i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku, Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie, Płocką Orkiestrą Symfoniczną, Piotrkowską Orkiestrą Kameralną, Teatru Muzycznego w Łodzi, Filharmonii Łódzkiej oraz Orkiestrą Polish Camerata.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Magdaleny Maniewskiej, zatytułowana „*Pastoral, Light, Avant-garde – tendencje stylistyczne dwudziestowiecznej brytyjskiej muzyki kameralnej z udziałem oboju w świetle interpretacji wybranych utworów Michaela Heada, Gordona Jacoba, Elizabeth Maconchy oraz Mary Chandler*” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym, w skład którego wchodzi następujące kompozycje:

- Michaela Heada – *Trio for oboe, bassoon and piano*
- Gordona Jacoba - *Quartet for oboe and strings*
- Mary Chandler – *Sonatina for cor anglais and piano*
- Elizabeth Mconchy – *Three Bagatelles for oboe and harpsichord*

oraz rozprawy doktorskiej stanowiącej opis dzieła.

Przemyślany i trafny dobór dzieł nagranych na płycie CD pozwolił doktorantce zaprezentować przekrój dwudziestowiecznej twórczości kameralnej z udziałem oboju brytyjskich kompozytorów, główne obszary stylistyczne w których rozwijała się, jej bogactwo i różnorodność.

Dzieło artystyczne prezentuje wysoki poziom zarówno pod względem wykonawczym jak i artystycznym. Interpretacje poszczególnych utworów cechuje dojrzałość, bogactwo środków wyrazowych i co zwraca szczególną uwagę, wielka kultura i uroda dźwięku. Warte podkreślenia jest wyrównane brzmienie instrumentu w całej skali i bardzo umiejętne wykorzystywanie środków artykulacyjnych. Doktorantka dobrze odnajduje się zarówno w kompozycjach wskazujących na filiację z neoklasycyzmem i rodzimą tradycją muzyczną, jak i dziełach sięgających do nowszych trendów w XX wiecznej muzyce europejskiej. Szczególnie udana i atrakcyjna jest przedstawiona przez Panią Maniewską interpretacja *Kwartetu na obój i smyczki* Gordona Jacoba. Wydaje się, że jest to dzieło najbliższe temperamentowi muzycznemu doktorantki i preferowanej przez nią nastrojowości. Zarówno części kantylenowe, pełne długich fraz, nostalgiczne, kontemplacyjne, jak i części o tempach szybkich, lekkie, taneczne, pełne humoru, przykuwały na swój sposób moją uwagę, dając poczucie pełnej artystycznej satysfakcji. Z przedstawionych utworów najniżej oceniam

nagranie *Sonatiny* Mary Chandler, w którym operowanie solowym rożkiem angielskim nie wydaje się tak swobodne, jak to ma miejsce w pozostałych utworach, wykonywanych na oboju. Na uwagę zasługuje także świetna współpraca z partnerującymi solistce artystami – pianistami: Michałem Chojnackim i Łukaszem Dębskim, fagocistą Kristianem Oma Rønnesem, klawesynistką Małgorzatą Skotnicką oraz członkami tria smyczkowego: skrzypkiem Tomaszem Kulisiewiczem, altowiolistką Marią Kowalkowską-Urbańską, wiolonczelistką Zofią Elwart - która bez wątplenia miała olbrzymie znaczenie dla końcowego efektu artystycznego. Również realizacja dźwięku i mastering dokonane przez Piotra Rodaka i Mateusza Kobiałkę każą postrzegać nagranie w kategoriach sukcesu. Zaproponowane przez doktorantkę rozwiązania interpretacyjne uznaję za bardzo interesujące i godne głębszego poznania. Dowodzą one jej indywidualnej i twórczej postawy artystycznej, wynikającej zapewne nie tylko z wrodzonej wrażliwości i intuicji ale w znacznym stopniu z olbrzymiej wiedzy o prezentowanej twórczości i niemałego już doświadczenia estradowego.

Niezwykle obszerny opis dzieła, składa się ze spisu treści, streszczenia w języku polskim i angielskim, wstępu, trzech rozdziałów oraz zakończenia zawierającego wnioski i podsumowanie. Zawiera także aneks (z katalogiem brytyjskiej literatury kameralnej z udziałem oboju obejmujący gatunki będące przedmiotem dysertacji), informacje dotyczące dzieła artystycznego (tytuły kompozycji, nazwiska współwykonawców i realizatorów nagrania, zrealizowanego w studio nagraniowym AM w Krakowie i AM im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku), bibliografię (książki, encyklopedie i słowniki, dysertacje, artykuły materiały nutowe i dyskografia) a także spis przykładów muzycznych.

Dwa pierwsze rozdziały, stanowią wprowadzenie do badań mających rozwiązać podjęte zagadnienie.

Rozdział I przedstawia rys historyczny muzyki na wyspach brytyjskich od wieku VII do końca XIX wieku, obecność oboju w brytyjskiej kulturze muzycznej i rozwój tamtejszej szkoły obojowej w XIX i XX wieku (ze szczególnym uwzględnieniem działalności Leona Goosensa i Terenca MacDonagh oraz oboistek: Evelyn Rothwell (Barbirolli), Jov Boughton i Janet Craxton), a także przegląd XX wiecznej brytyjskiej twórczości na obój i jego odmiany.

W rozdziale drugim autorka ukazuje główne tendencje stylistyczne obecne w dwudziestowiecznej obojowej muzyce brytyjskiej jakimi są Pastoral, Light i Avante-garde. Określa cechy charakterystyczne dla każdej z nich, przedstawia w szerokim kontekście warunki w jakich powstawały i rozwijały się, podaje nazwiska brytyjskich twórców przypisywanych do danej tradycji. Doktorantka przyjmuje taki podział kierunków stylistycznych powołując się na klasyfikację dokonywaną przez brytyjskich oboistów.

Najbardziej rozbudowany rozdział trzeci składa się z czterech podrozdziałów, z których każdy poświęcony jest jednej, z zawartych w tytule pracy, kompozycji. Wszystkie podrozdziały zbudowane są według wspólnego porządku. Zawierają one niezwykle drobiazgową analizę omawianych dzieł (ilustrowaną przykładami z partytury), która poprzedzona została informacjami przedstawiającymi:

- opis kompozycji
- genezę jej powstania
- zarys gatunku do jakiego ona przynależy i jego obecności w muzyce brytyjskiej
- sylwetkę twórcy (życiorys artystyczny, dorobek, cechy stylu kompozytorskiego).

Każdy podrozdział zakończony jest opisem kameralnych relacji oboju z towarzyszącymi mu instrumentami.

W kończącym pracę rozdziale doktorantka przedstawia wnioski i podsumowanie swoich badań.

Wnikliwa analiza formalna w sposób nie budzący wątpliwości dowodzi zawartej w temacie pracy tezy, iż w dwudziestowiecznej brytyjskiej muzyce kameralnej z udziałem oboju głównymi tendencjami stylistycznymi są: *Pastoral, Light i Avante-garde*.

Rozległy zakres wiedzy zaprezentowany w pracy jest bardzo cenny i stanowi dobrą podstawę do zrozumienia zamysłu artystycznego twórców opisywanych kompozycji a także ich świadomej prezentacji. Praca ma charakter nowatorski i jako taka z całą pewnością będzie dla polskiego środowiska obojowego ważnym źródłem wiedzy. Ukazując olbrzymie bogactwo i różnorodność, tak mało znanej w naszym kraju XX wiecznej, obojowej twórczości kompozytorów brytyjskich, wypełnia pewną lukę w polskim piśmiennictwie, a przed wykonawcami otwiera nowe, atrakcyjne możliwości poszerzenia repertuaru.

Bogaty merytorycznie opis dzieła dowodzi pełnej znajomości prezentowanych przez autorkę zagadnień, która jest efektem prowadzonych przez nią badań. Stworzony został w oparciu o obszerną bibliografię, w olbrzymiej większości angielskojęzyczną i nieznaną w Polsce - obejmującą pozycje książkowe (40), encyklopedie i słowniki (8), dysertacje (5), artykuły (20), źródła internetowe (28) i dyskografię co dowodzi, że badania te były prowadzone wnikliwie i wielokierunkowo a przedstawione wnioski są wiarygodne. W swojej pracy doktorantka posługuje się dojrzałym językiem, myśli formułuje jasno i czytelnie. Dla prezentacji poruszanych zagadnień używa odpowiedniej terminologii. Właściwe opracowanie części opisowej pod względem redakcyjnym zapewnia czytelny przekaz. Autorka wykazała się samodzielnością w prowadzeniu badań oraz formułowaniu wniosków.

Konkluzja

Praca doktorska „*Pastoral, Light, Avant-garde – tendencje stylistyczne dwudziestowiecznej brytyjskiej muzyki kameralnej z udziałem oboju w świetle interpretacji wybranych utworów Michaela Heada, Gordona Jacoba, Elizabeth Maconchy i Mary Chandler*” powstała w wyniku właściwie przeprowadzonych badań. Charakteryzuje ją obiektywizm, prawidłowość formowania myśli, rzetelność w prezentowaniu obcego dorobku intelektualnego.

Doktorantka wykazała się głęboką wiedzą teoretyczną i umiejętnością prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej.

Praca stanowi nowatorskie przedstawienie zagadnienia. W piśmiennictwie polskim nie ma prac o podobnym zakresie badań. Zaprezentowane w dziele artystycznym wykonania nie tylko ukazują problematykę określoną w tytule pracy, lecz są także kreacjami artystycznymi na wysokim poziomie. Istnieje pełna zgodność między opisem dzieła a efektem artystycznym dzieła.

Niniejszym stwierdzam, że praca doktorska pani Magdaleny Kaliny Maniewskiej spełnia warunki ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 13.

Pracę doktorską przyjmuję bez zastrzeżeń.

